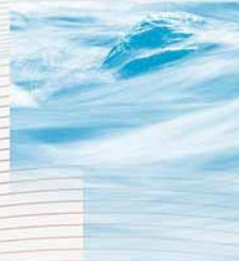

Nader onderzoek Ecologie

Plangebied Kerklaan-Postlaantje te Ermelo

Documentcode: 17M1088.RAP001.NO

Lievensense **CSO**
infra water milieu

Nader onderzoek Ecologie

Plangebied Kerklaan-Postlaantje te Ermelo

Documentcode: 17M1088.RAP001.NO

Opdrachtgever

Nijhuis Bouw N.V.
Postbus 623
7300 AP Apeldoorn

Contactpersoon opdrachtgever

De heer R. Savelkoul

Contactpersoon LievensenseCSO

De heer H. Nienhuis
T: 088 910 2059
E: HNienhuis@LievensenseCSO.com

Projectcode	15J031/17M1088
Documentnummer	17M1088.RAP001.NO
Versiedatum	21 april 2017
Status	Concept

Autorisatie			
Documentnummer	Versiedatum	Status	
17M1088.RAP001.NO	21 april 2017	Definitief	
Opgesteld door:	Functie	Datum	Paraaf
A. van de Craats, MSc	Adviseur Flora & Fauna	20.04.2017	
Geverifieerd door:	Functie	Datum	Paraaf
J. van Mil, MSc	Adviseur Flora & fauna	21.04.2017	
Akkoord projectleider:	Functie	Datum	Paraaf
J. van Mil, MSc	Adviseur Flora & Fauna	21.04.2017	

LIEVENSECSO MILIEU B.V.

BUNNIK

Postbus 2
3980 CA Bunnik
Regulierenring 6
3981 LB Bunnik

LEEWARDEN

Postbus 422
8901 BE Leeuwarden
Orionweg 28
8938 AH Leeuwarden

DEVENTER

Postbus 2018
7420 AA Deventer
Gotlandstraat 26
7418 AZ Deventer

MAASTRICHT

Postbus 1323
6201 BH Maastricht
Sleperweg 10
6222 NK Maastricht

HOOGVLIET

Postbus 551
3190 AM Rotterdam-Hoogvliet
Hoefsmidstraat 41
3194 AA Rotterdam-Hoogvliet

E-mail: info@LievensCSO.com
KvK-nummer: 30152124

Website: LievensCSO.com
BTW-nummer: NL. 8075.03.368.B.01

IBAN: NL63 ABNA 0570208009

Inhoudsopgave

Hoofdstuk	Pagina
1 Inleiding	2
1.1 Nader onderzoek beschermde natuurwaarden.....	2
2 Plangebied.....	3
2.1 Huidige situatie	3
2.2 Planontwikkeling en geplande ingrepen.....	4
3 Onderzoeksopzet en methode.....	5
3.1 Afbakening opzet	5
3.2 Onderzoeksopzet	5
3.3 Methode.....	5
4 Resultaten	6
4.1 Huismus.....	6
4.2 Overige soorten.....	7
5 Effectbeoordeling, conclusie en aanbevelingen.....	9
5.1 Effectbeoordeling.....	9
5.2 Conclusie	10
5.3 Zorgplicht	10
5.4 Geldigheid onderzoeksgegevens.....	11

Bijlagen

Bijlage 1	Wet natuurbescherming
Bijlage 2	Literatuur
Bijlage 3	Kaart regionale ligging
Bijlage 4	Foto's van het plangebied

1 Inleiding

1.1 Nader onderzoek beschermde natuurwaarden

Als onderdeel van de effectbeoordeling heeft LievenseseCSO Milieu B.V., in opdracht van Nijhuis Bouw B.V., een nader onderzoek naar de huismus uitgevoerd voor het plangebied aan de Kerklaan en Postlaantje te Ermelo.

Aanleiding voor het nader onderzoek is de voorgenomen herontwikkeling van de locatie bestaande uit de sloop van bestaande panden en het realiseren van nieuwbouw ter plaatse. Het vermoeden bestaat dat het plangebied wordt gebruikt als leefgebied door de huismus. Deze soort kan mogelijk schade ondervinden als gevolg van de planontwikkeling. Om de aan- c.q. afwezigheid van deze soort uit te sluiten is een nader onderzoek uitgevoerd.

Het doel van dit nader onderzoek is vast te stellen of de betreffende ontheffingsplichtige soort daadwerkelijk voorkomt (met bijbehorende functie(s) in het plangebied) en/of vervolgens de geplande ontwikkelingen strijdig zijn met de soortbescherming van de Wet natuurbescherming (zie bijlage 1). In geval van te verwachten knelpunten tussen de soort en planontwikkeling, wordt aangegeven welke vervolgstappen nodig zijn en welke mitigerende (verzachtende maatregelen) en/of compenserende maatregelen van toepassing kunnen zijn. Op basis van dit nader onderzoek kan, indien nodig, een ontheffing worden aangevraagd bij het bevoegd gezag, in dit geval Provincie Gelderland.

Indien geen ontheffingsplichtige soorten aangetroffen worden in het plangebied, of als de aanwezige ontheffingsplichtige soorten geen schade zullen ondervinden van de geplande ingrepen, blijven te allen tijde de algemene beschermende bepalingen van kracht in de zin van de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming).

LievenseseCSO Milieu B.V. is door Eerland Certification gecertificeerd voor de ISO 9001- en de 14001-normen en heeft een eigen kwaliteitssysteem. De medewerkers van LievenseseCSO Milieu B.V. voor de flora- en faunaonderzoeken zijn allen VCA gecertificeerd. Daarnaast is CSO lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). LievenseseCSO Milieu B.V. is niet aansprakelijk voor (vervolg)schade welke kan voorkomen op basis van de inhoud en resultaten van de opgestelde nader onderzoek. Dit rapport is opgesteld op verzoek van de opdrachtgever en is zijn eigendom.

2 Plangebied

2.1 Huidige situatie

Het plangebied heeft een oppervlakte van ca. 6.000 m² en is gelegen tussen de Kerklaan en het Postlaantje in het centrum van Ermelo (zie figuur 2.1, bijlage 3 en bijlage 4) Ten tijde van het nader onderzoek naar de huismus waren in het plangebied een aantal gebouwen aanwezig. Een leegstaand voormalig medisch centrum (Kerklaan 1) met parkeerterrein, leegstaande garageboxen, een leegstaande voormalige meubelwinkel met daarboven diverse wooneenheden (hoek Dokter Holtropstraat/Postlaantje). De rest van het plangebied bestaat uit bouwterrein en borders met bomen en struiken.

Ten noorden van het plangebied, aan de Stationsstraat, zijn een kerk en diverse winkels c.q. horecagelegenheden aanwezig. De rest van de omgeving bestaat uit woningen, een bouwmarkt en een kantoorpand van de woningstichting UWoon. Tevens is er ten zuidoosten van de locatie sprake van bouwwerkzaamheden.

Figuur 2.1: Plangebied (rode contour) met luchtfoto (bron: CycloMedia, Aerodata, esri Nederland, 2016)

2.2 Planontwikkeling en geplande ingrepen

De voorgenomen planontwikkeling bestaat uit het slopen van de huidige bebouwing. Vervolgens worden er ter plaatse diverse nieuwe woningen gerealiseerd en wordt het terrein opnieuw ingericht (parkeergelegenheid en groen; zie figuur 2.2).

Figuur 2.2: Geplande ontwikkeling (bron: opdrachtgever)

3 Onderzoekopzet en methode

3.1 Afbakening opzet

Het nader onderzoek betreft een soortgerichte inventarisatie naar de huismus. Er is gericht onderzoek gedaan naar aanwijzingen of de betreffende beschermde soort aanwezig is in of nabij het plangebied. Indien deze aanwijzingen zijn aangetroffen, is een inschatting gemaakt van de functie en waarde van het plangebied voor de betreffende soort. Het nader onderzoek kan gebruikt worden als bijlage bij een eventueel ontheffingsaanvraag.

3.2 Onderzoekopzet

Voor het onderzoek naar huismus is gebruik gemaakt van de soortenstandaard van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO, 2014). Alle veldinventarisaties zijn op geschikte dagen in de juiste periode voor de soorten, zodat de gegevens voldoen aan de geldende normen (zie tabel 3.1 en 3.2).

De veldonderzoeken zijn uitgevoerd door mevrouw A. van de Craats MSc., werkzaam bij LievensenseCSO Milieu B.V..

Tabel 3.1. Overzicht onderzoeksperioden van de mogelijk aanwezige soorten

Beschermd soort	Status onderzoeksperiode												Totaal # inspecties	Methode/ protocol
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sept	okt	nov	dec		
Huisumus*													2	Soortenstandaard RVO

	suboptimale onderzoeksperiode
	optimale onderzoeksperiode
	niet geschikte onderzoeksperiode

Tabel 3.2. Data veldbezoeken

Datum	Tijd	Zon op	Soorten	Temp.	Wind	Bewolking/neerslag
4 april '17	8.30 – 10.00	7.08 u	Huisumus	6-8 °C	1 Bft Zuid	Helder en droog
19 april '17	7.50 – 9.20	6.35 u	Huisumus	1 °C	1 Bft NO	Half bewolkt en droog

3.3 Methode

Conform de soortenstandaard van de huismus (Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland, 2014) dienen in de periode 1 april tot en met 15 mei twee veldbezoeken uitgevoerd in de ochtend (vanaf 2 uur na zonsopkomst) of in de avond (2 uur voor zonsondergang). Hierbij is gelet op de juiste weersomstandigheden en gekozen voor geluidsluwe momenten. Het onderzoek is gebaseerd op visuele waarnemingen en sporenonderzoek. In het voorliggende onderzoek zijn twee veldbezoeken uitgevoerd (4 en 19 april; zie tabel 3.2).

4 Resultaten

4.1 Huismus

Tijdens het nader onderzoek is vastgesteld dat in het plangebied huismussen verblijven in het meest oostelijke deel van het voormalig medisch centrum (Kerklaan 1; zie figuur 4.1, 4.2 en 4.3) en net buiten het plangebied in de woningen boven galerie Leonardo de Vinci (Kerklaan 6; zie figuur 4.4). Meerdere huizen aan de Kerklaan zijn in potentie ook geschikt als vaste- rust en verblijfplaats. Er zijn géén waarnemingen van nest-indicerende huismussen bij de bebouwing op de hoek van de Dokter Holtropaan en Postlaantje (leegstaande voormalige meubelwinkel met daarboven diverse wooneenheden. Hier is geen pannen dak waardoor het pand ongeschikt is als nestlocatie (zie figuur 4.5).

Figuur 4.1: Medisch centrum met nestlocaties huismus (gele contour) en bijbehorend parkeerterrein met beoeruiina (rode contour) die onderdeel uitmaakt van het leef- en foeraaeraebied van de huismus

Op en rond het medisch centrum zijn er in één telling maximaal zes verschillende mannetjes waargenomen welke nest-indicerend gedrag vertoonden (zingen, nestmateriaal in snavel, in nest holte gaan of paargedrag; figuur 4.2 en 4.3). Voor Kerklaan 6 waren dit twee verschillende mannetjes. De nesten bevinden zich in beide gebouwen onder de dakpannen. Op basis hiervan wordt de omvang van de populatie huismussen geschat op minimaal zes paartjes binnen het plangebied (en minimaal twee paartjes net daar buiten; zie figuur 4.6).

Figuur 4.2: Paargedrag op dakgoot medisch centrum

Figuur 4.3: Huismus met nestmateriaal op dakgoot

Binnen het plangebied worden het struweel en de bomen aan de zuidzijde van het parkeerterrein gebruikt als leef- en foerageergebied. De border met lage struiken aan de noordzijde van het parkeerterrein tegen het pand wordt gebruikt als bron voor nestmateriaal en als foerageergebied. Buiten het plangebied hebben de tuinen en struwelen van de huizen aan de Kerklaan een functie als schuilplaats en foerageergebied. Binnen het plangebied kunnen in natte periodes de plassen op het parkeerterrein fungeren als drinkwater of voor een bad. Ook zijn er in de omgeving van de nestlocaties, waaronder in het plangebied, voldoende geschikte plekken aanwezig om een stofbad te nemen.

Figuur 4.4: Galerie met bovenwoningen (Kerklaan 6) met nestlocaties huismus (binnen gele contour)

Figuur 4.5: Voormalige meubelwinkel met bovenwoningen (Dr. Holtroplan/Postlaantje)

4.2 Overige soorten

Tijdens het veldbezoeken zijn diverse vogelsoorten waargenomen (onder andere houtduif, zwarte kraai, koolmees, vink, merel, huismus, kauw, wilde eend en ekster). Voor deze soorten geldt de algemene zorgplicht. Er zijn geen waarnemingen van andere strikt beschermde flora- of faunasoorten aangetroffen.

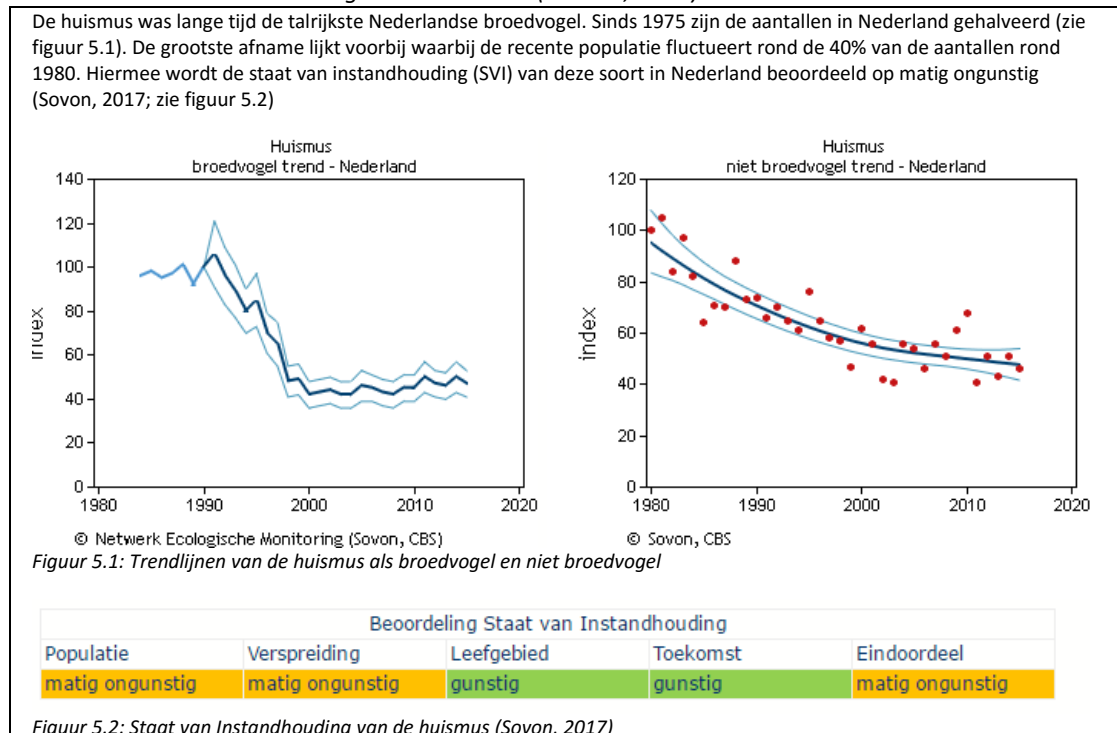
Figuur 4.6: Terreingebruik van huismus in, de omgeving van, het plangebied

5 Effectbeoordeling, conclusie en aanbevelingen

5.1 Effectbeoordeling

Door de planontwikkeling worden zes voortplantings-, of vaste- rust en verblijfplaats en een deel van het leefgebied van (en daarmee de functionaliteit van de nestplaats van) de huismus verwijderd. Doordat de staat van instandhouding van deze soort in Nederland als matig ongunstig wordt geassocieerd (zie box 1) worden de verboden uit artikel 3.1 lid 2 en lid 4 van de Wet natuurbescherming (zie bijlage 1) overtreden. Deze verboden worden alleen overtreden bij de werkzaamheden aan het medisch centrum en het omliggende terrein. De bebouwing aan de Dokter Holtroplaan / Postlaantje hebben geen functie voor de huismus en kunnen, met in achtname van de algemene zorgplicht, zonder overtreding van de Wet natuurbescherming gesloopt worden.

Box 1: Staat van instandhouding van de huismus (SOVON, 2017)

Mitigerende maatregelen zijn nodig om te voorkomen dat de planontwikkeling de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie in gevaar brengt. Door het uitvoeren van maatregelen kunnen de negatieve effecten van de planontwikkeling volledig te niet worden gedaan. Hierbij kan worden gedacht aan de volgende maatregelen:

- Inbouwen van permanente nestlocaties in de nieuwe woningen
- Plaatsen van permanente nestlocaties op palen nabij huidige nestlocaties
- Plaatsen van tijdelijke nestlocaties nabij huidige nestlocaties
- Optimalisatie van het inrichtingsplan t.b.v. leefgebied voor de huismus

Om deze maatregelen vast te leggen dient een ontheffing (positieve afwijzing) aan gevraagd worden. Dit dient verder uitgewerkt te worden in een projectplan (activiteitenplan) welke de basis vormt voor een ontheffingsaanvraag voor verstoring van de huismus en vernielen van voortplantings-, of vaste rust- en verblijfplaatsen van de huismus.

5.2 Conclusie

Op basis van dit onderzoek wordt geconcludeerd dat de planontwikkeling een negatief effect heeft op de voortplantings-, of vaste- rust en verblijfplaats en een deel van het leefgebied van de strikt beschermde huismus. Door voldoende mitigerende maatregelen te treffen kunnen negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van deze soort worden voorkomen. Om deze maatregelen te waarborgen is een ontheffingsaanvraag nodig (positieve afwijzing). In onderstaande tabel 5.1 worden de effecten per deelgebied samengevat:

Tabel 5.1. Samenvatting van de effecten

Soort	Sloop medisch centrum	Verwijderen borders en struwelen	Sloop bebouwing Dokter Holtroplaan/Postlaantje
Huisumus	Neutraal effect (na mitigatie) (art. 3.1 lid 2 & lid 4 Wn)	Neutraal effect (na mitigatie) (art. 3.1 lid 2 & lid 4 Wn)	Geen negatief effect
Conclusie Soortenbescherming Wet natuurbescherming	Ontheffing nodig (positieve afwijzing)	Ontheffing nodig (positieve afwijzing)	Geen ontheffing nodig

5.3 Zorgplicht

Voor alle aanwezige soorten, ook welke niet beschermd zijn via de Wet natuurbescherming beschermingsregimes, altijd de zorgplicht (artikel 1.11 Wn). In de zorgplicht wordt gesteld dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Dit betekent dat tijdens de werkzaamheden rekening dient te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van diverse algemene soorten als zwartbekgrondel, egel, bosmuis, veldmuis, huisspitsmuis en gewone pad. Aanwezige dieren dienen de gelegenheid te krijgen om het terrein zelfstandig te verlaten. Indien deze dieren het terrein niet zelfstandig kunnen verlaten dienen deze te worden verplaatst naar geschikt habitat buiten de ingreep. Dergelijke werkzaamheden dienen bij voorkeur niet plaats te vinden tijdens de winterperiode.

Ten aanzien van broedvogels wordt geadviseerd versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen (doorgaans tussen 15 maart en 15 augustus) uit te laten voeren. Wordt er wel in het broedseizoen gewerkt dan dient voorafgaand aan de werkzaamheden een deskundige op het gebied van vogels te worden ingezet. De deskundige stelt vast of er broedsels aanwezig zijn en zo ja of deze worden verstoord door de toekomstige werkzaamheden.

Voorts wordt geadviseerd met de verlichting (tijdens bouwfase en bij realisatie) rekening te houden met soorten die gevoelig zijn voor licht (bijvoorbeeld vleermuizen). Dit kan door het licht zo veel mogelijk te richten, zo min mogelijk 's nachts te werken en strooilicht zo veel mogelijk te beperken.

5.4 Geldigheid onderzoeksgegevens

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag hanteert over het algemeen de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: *“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recentier zijn.”*

Bijlagen

Bijlage 1   Wet natuurbescherming

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (hierna Wn) vervangt vanaf 1 januari 2017 de Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en de Boswet en voorziet hiermee in een gemoderniseerd wettelijk kader voor de bescherming van natuurgebieden, dier- en plantensoorten en houtopstanden. Een belangrijk deel van de in de wet opgenomen regels bestaat uit de omzetting van de internationale verplichtingen op het vlak van bescherming van de biologische diversiteit, in het bijzonder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De Wn richt zich in basis op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit,
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De wet geeft ook invulling aan de in het bestuursakkoord natuur gemaakte afspraken over decentralisatie van taken en verantwoordelijkheden van het Rijk naar de provincies. De instrumenten en begrippenkaders van de Wn zijn zo goed mogelijk afgestemd op andere onderdelen van het omgevingsrecht, in het bijzonder de toekomstige Omgevingswet.

In de Wn zijn, behalve meer algemene bepalingen over bevoegdheden, natuur- en landschapsbeleid, beleidsmonitoring en instrumenten ter bescherming van natuur en landschap ook specifieke regels opgenomen ter bescherming van bijzonder natuurwaarden. Het gaat dan in het bijzonder om de bescherming van natuurgebieden van Europees belang (Natura 2000-gebieden) en de bescherming van soorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen die een specifieke bescherming behoeven. Deze onderwerpen zullen hieronder worden toegelicht.

Zorgplicht

Een belangrijk overkoepelend instrument is de zorgplicht (artikel 1.11) waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Deze zorg houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat dan wel
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zo veel mogelijk beperkt of ongedaan maakt (mitigatie).

Gebiedsbescherming

In de Wn zijn regels opgenomen die de bescherming van natuurgebieden van Europees belang die behoren tot het Natura 2000-netwerk. Deze gebieden worden beschermd om de gunstige staat van instandhouding van vogelsoorten, habitattypen en andere planten- en diersoorten te behouden en waar nodig te herstellen. Voor plannen of projecten met mogelijke schadelijke handelingen is in de Wn een vergunningensysteem opgenomen. Hier aan gekoppeld kan het bevoegd gezag preventieve dwingende maatregelen opleggen om schadelijke effecten te voorkomen.

Op basis van de Wn wordt alleen nog bescherming geboden aan de zogenaamde Natura 2000-gebieden, welke onderdeel zijn van het Europese netwerk van natuurgebieden. De eerder nationaal beschermde natuurmonumenten worden niet meer beschermd op grond van nationale wetgeving. Wel kunnen provincies 'bijzondere provinciale natuurgebieden' en bijzondere provinciale landschappen' aanwijzen. Provincies kunnen eventueel zelf regelgeving opstellen voor deze gebieden.

De gebiedsbescherming is gericht op de bescherming van aangewezen habitats en soorten binnen de gebieden. Significant negatieve effecten op het beschermde gebied zijn niet toegestaan, tenzij sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, er geen alternatieven voorhanden zijn en alle schade wordt gecompenseerd. De wet voorziet eveneens in het beschermen van het gebied tegen handelingen buiten het Natura 2000-gebied met een mogelijk negatief effect op de beschermde habitats en hieraan gekoppelde soorten. Dit is geregeld op basis van de zogenaamde externe werking.

Ten aanzien van Natura 2000-gebieden komen de uitvoeringsbevoegdheden voor het overgrote deel bij de provincies te liggen, met uitzondering van het aanwijzen van Natura 2000-gebieden en het vaststellen van de instandhoudingsdoelstellingen. Ten aanzien van de uitvoering is de provincie waarin een ingreep plaatsvindt, bevoegd. Voor rijkswateren blijft de rijksoverheid bevoegd.

Soortenbescherming

De in de Wn gestelde regels ter bescherming van soorten voorzien in voorschriften ter bescherming van de van nature in het wild levende planten- en diersoorten. In dit deel staan de verplichte instrumenten van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern, Bonn en het biodiversiteitsverdrag centraal. Het is er op gericht om voor de beschermde soorten een gunstige staat van instandhouding te bereiken of te herstellen.

Verbodsbepalingen

De verboden, afwijkingsmogelijkheden en andere beschermingsmiddelen zijn direct overgenomen uit deze richtlijnen en verdragen en worden in de Wn opgedeeld in drie beschermingsregimes. Elk van de drie beschermingsregimes kent zijn eigen soortenlijsten met daarbij eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffingsverlening. Voor de eerste twee beschermingsregimes sluiten deze nauw aan bij de verboden en uitzonderingen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere soorten geldt een minder strikt regime.

Vogelrichtlijnsoorten: De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (artikel 3.1; zie bijlage 1).

Voor deze soorten gelden de volgende verboden:

- lid 1: Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3: Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- lid 4: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijnsoorten: De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU (zie bijlage 1) op grond van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV en V) en soorten van de Conventie van Bern Appendix II en de Conventie van Bonn Appendix I (art. 3.5; zie bijlage 1). Voor deze soorten zijn in de Wn de volgende verboden opgenomen:

- lid 1: Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 3: Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 5: Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere soorten: De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wn (art. 3.10; zie bijlage 2). Voor deze soorten is onverminderd artikel 3.5 eerste, vierde en vijfde lid het verboden om:

- lid 1a: in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 1b: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- lid 1c: vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor de zoogdier-, amfibie- en reptielsoorten opgenomen in de bijlage van artikel 3.10 geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege ecologische redenen of de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Houtopstanden

Het doel van in de Wn opgenomen de regels ten aanzien van houtopstanden blijft de blijft de instandhouding van het bosareaal. De kern wordt gevormd door een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. Deze regels vloeien als zodanig niet onmiddellijk voort uit internationale verplichtingen, maar is van wezenlijk belang in het licht van nationale en internationale natuur-, landschaps- en milieudoelstellingen.

De regels met betrekking tot houtopstanden zijn van toepassing op alle bossen en houtopstanden buiten de 'bebouwde kom Wn' groter dan 1.000 m² en rijbeplantingen van meer dan 20 bomen. De wet verplicht om de grond waarop het bos heeft gestaan binnen 3 jaar opnieuw in te planten met bomen. Indien mogelijk is herplanting door natuurlijke verjonging ook toegestaan. Waar natuurlijke verjonging niet mogelijk of te verwachten is, bijvoorbeeld bij lintbeplantingen minder dan 30 meter breed, moet geplant worden met boomsoorten die aansluiten bij de groeiplaats. De begrenzing 'bebouwde kom Wn' wordt door de gemeente vastgesteld, maar hoeft niet samen te vallen met de bebouwde kom in het kader van de wegenverkeerswet. In geval een boom/bomen of andere houtopstanden binnen de bebouwde kom worden gekapt, dan kan een gemeentelijke (omgevings-) vergunning nodig zijn. Dit zal specifiek bij de betreffende gemeente moeten worden nagegaan. Struikbeplantingen groter dan 1.000 m² vallen onder de wet, met uitzondering van éénrijige geschoren meidoornheggen die als zodanig zijn aangelegd en worden beheerd. Spontane bosopslag langs sloten, op natuurterreinen en braakliggende terreinen valt onder de Boswet, zodra sprake is van een bedekkings-percentages van 60% en een opslag van vijf jaar of ouder. De Boswet is niet van toepassing op: erven en tuinen, windschermen van bomen langs boomgaarden, éénrijige beplanting van populier of wilg op of langs landbouwgronden, Italiaanse populier, linde, paardenkastanje en treurwilg, vruchtbomen, kerstsparen en kweekgoed.

Ook bevat de Wn een basis om regels te stellen ter uitvoering van Europese regels die beogen te verzekeren dat in internationaal verband verhandeld hout en verhandelde houtproducten duurzaam zijn.

Nesten

De Wn kent geen standaardperiode voor het broedseizoen van vogels. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken.

Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 1.3 lid 2 van de Wn. U heeft voor deze soorten geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als u maatregelen treft die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. U mag dus buiten het broedseizoen nesten verplaatsen of verwijderen, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 1.3 lid 2 van de Wn het gehele seizoen:

1. nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Deze categorieën zijn terug te vinden in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten'.

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

In de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten

De aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten is indicatief en niet uitputtend. Als aanvulling op de vorige lijst zijn ook vogelsoorten opgenomen met niet jaarrond beschermde nesten. De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Bijlage 2   Literatuur

RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland), 2014, Soortenstandaard huismus (*Passer domesticus*) versie 2.0 december 2014, Rijksdienst voor ondernemend Nederland, Zwolle.

SOVON, 2017. Soortenpagina van de huismus op website van SOVON:
www.sovon.nl/nl/soort/15910. Datum publicatie: 27 maart 2017.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002, Atlas van de Nederlandse broedvogels, 1998 – 2000. Nederlandse Fauna 5, Nationaal Natuurhistorisch Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.

Internetbronnen:

www.natuurloket.nl

www.naturalis.nl

www.soortenregister.nl

www.minlnv.nl

www.waarneming.nl

www.telmee.nl

www.natuurkalender.nl

Bijlage 3 Kaart regionale ligging

Bijlage 4 Foto's van het plangebied

